

ด่วนที่สุด

ที่ นร ๐๕๐๖/ว ๒๑๐

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๓

เรื่อง ผลการประชุมคณะกรรมการรัฐมนตรีเศรษฐกิจ ครั้งที่ ๑๒/๒๕๕๓

เรียน รอง-นรม., รัฐ-นร., กระทรวง, กรม

อ้างอิง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๖/ว ๑๙๗
ลงวันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๓

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
ด่วนที่สุด ที่ นร ๑๑๑๕/๔๔๐๔ ลงวันที่ ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๓

ตามที่ได้ยืนยัน/แจ้งมติคณะรัฐมนตรี (๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๓) เกี่ยวกับผลการประชุม
คณะกรรมการรัฐมนตรีเศรษฐกิจ ครั้งที่ ๑๒/๒๕๕๓ มาเพื่อทราบ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ กรรมการและเลขานุการ
คณะกรรมการรัฐมนตรีเศรษฐกิจได้เสนอผลการประชุมคณะกรรมการรัฐมนตรีเศรษฐกิจ ครั้งที่ ๑๒/๒๕๕๓
มาเพื่อดำเนินการ โดยที่ประชุมดังกล่าวได้มีการพิจารณาเรื่องต่างๆ รวม ๓ เรื่อง ดังนี้

๑. มาตรการช่วยเหลือและฟื้นฟูผู้ประกอบการของกระทรวงแรงงาน
๒. การส่งเสริมกิจการเพื่อสังคมของสำนักงานสร้างเสริมกิจการเพื่อสังคมแห่งชาติ
๓. มาตรการช่วยเหลือผู้ส่งออกจากวิกฤตการณ์แข่งค่าของเงินบาทของกระทรวงพาณิชย์

ความละเอียดปรากฏตามสำเนาหนังสือที่ส่งมาด้วยนี้

คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๓ ลงมติรับทราบ
และเห็นชอบตามมติคณะกรรมการรัฐมนตรีเศรษฐกิจ ครั้งที่ ๑๒/๒๕๕๓ เมื่อวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๓
ตามที่เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ กรรมการและเลขานุการ
คณะกรรมการรัฐมนตรีเศรษฐกิจเสนอ ทั้งนี้ ในส่วนของการจัดระเบียบกิจการเพื่อสังคม มอบหมายให้
กระทรวงพาณิชย์ (กรมพัฒนาธุรกิจการค้า) เป็นหน่วยงานรับผิดชอบดำเนินการ

จึงเรียนยืนยันมา/จึงเรียนยืนยันมาและขอได้โปรดดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรี
ในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป/จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ/จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและขอได้โปรดดำเนินการ
ตามมติคณะรัฐมนตรีในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายอำพน กิตติอำพน)
เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สำนักวิเคราะห์เรื่องเสนอคณะรัฐมนตรี

โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๓๒๙

โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๖๔

www.cabinet.thai.gov.go.th

ด่วนที่สุด

ที่ นร ๑๑๑๕/๕๕๐๕

สำนักงานคณะกรรมการ
พัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
๙๖๒ ถนนกรุงเกษม กรุงเทพฯ ๑๐๑๐๐

๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๓

เรื่อง ผลการประชุมคณะกรรมการรัฐมนตรีเศรษฐกิจ ครั้งที่ ๑๒/๒๕๕๓

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนาหนังสือกระทรวงแรงงาน

ด่วนที่สุด ที่ รง ๐๒๐๔.๑/๕๐๒๘ วันที่ ๒๘ ตุลาคม ๒๕๕๓

๒. สำเนาหนังสือสำนักงานส่งเสริมกิจการเพื่อสังคมแห่งชาติ

ด่วนที่สุด ที่ สกส./๐๒๑/๒๕๕๓ ลงวันที่ ๙ ตุลาคม ๒๕๕๓

๓. สำเนาหนังสือสำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี

ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๖/๒๑๐๑๔ ลงวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๓

ด้วยสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ขอเสนอเรื่อง ผลการประชุมคณะกรรมการรัฐมนตรีเศรษฐกิจ ครั้งที่ ๑๒/๒๕๕๓ มาเพื่อคณะกรรมการรัฐมนตรีพิจารณา โดยเรื่องที่เสนอดังกล่าวนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะกรรมการตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาว่า ด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะกรรมการ พ.ศ.๒๕๕๔ มาตรา ๔ (๑๓) รวมทั้งเป็นไปตามมติคณะกรรมการเมื่อวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๕๑ ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะกรรมการรัฐมนตรี

มติคณะกรรมการรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๕๑ เรื่องการแต่งตั้งคณะกรรมการรัฐมนตรีเศรษฐกิจ (รศก.) ได้กำหนดว่า “เมื่อคณะกรรมการรัฐมนตรีมีมติเป็นประการใดให้นำเสนอ นายกรัฐมนตรีอนุมัติและบรรจุไว้ในระเบียบวาระการประชุมคณะกรรมการรัฐมนตรีเพื่อทราบ หากคณะกรรมการรัฐมนตรีไม่มีข้อทักท้วงหรือมีความเห็นเป็นประการอื่น ให้มติคณะกรรมการรัฐมนตรีเป็นไปตามมติคณะกรรมการรัฐมนตรีเศรษฐกิจนั้น ยกเว้นเฉพาะกรณีที่นายกรัฐมนตรีมีคำสั่งให้เสนอคณะกรรมการรัฐมนตรีพิจารณาจึงจะบรรจุในระเบียบวาระการประชุมคณะกรรมการรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาเป็นกรณีๆ ไป”

๒. สารสำคัญ

คณะกรรมการรัฐมนตรีเศรษฐกิจ (รศก.) ได้มีการประชุม ครั้งที่ ๑๒/๒๕๕๓ เมื่อวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๓ เวลา ๙.๓๐ น. ณ ห้องประชุมสี่เขียว ตึกไทยคู่ฟ้าทำเนียบรัฐบาล โดยมีรายละเอียดดังนี้

๒.๑ มาตรการช่วยเหลือและฟื้นฟูผู้ประกอบการรายย่อยของกระทรวงแรงงาน กระทรวงแรงงานได้เสนอขอรับการสนับสนุนงบประมาณปี ๒๕๕๔ งบกลาง รายการเงินสำรองจ่าย เพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น สำหรับโครงการจ้างงานเร่งด่วนและพัฒนาทักษะฝีมือเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนด้านอาชีพ ของสำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน วงเงินรวม ๔๐๖,๗๕๙,๖๐๐ บาท โดยมีสาระสำคัญ ความเห็นและประเด็นอภิปราย และมติคณะกรรมการ รศก. ดังนี้

/๒.๑.๑ สารสำคัญ...

๒.๑.๑ สารสำคัญ

๒.๑.๑.๑ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๔ สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงานได้รับจัดสรรงบประมาณ เพื่อดำเนินการตามโครงการจ้างงานเร่งด่วนและพัฒนาทักษะฝีมือเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนด้านอาชีพ จำนวน ๑๓๙,๘๓๘,๘๐๐ บาท โดยกำหนดเป้าหมายเพื่อให้ความช่วยเหลือผู้ได้รับความเดือดร้อน ๓๑,๐๘๐ คน ซึ่งงบประมาณดังกล่าวไม่เพียงพอต่อการให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ได้รับผลกระทบจากอุทกภัยได้อย่างทั่วถึง ดังนั้น เพื่อให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ประสบอุทกภัยตามหน้าที่ความรับผิดชอบของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงแรงงาน จึงจำเป็นต้องขอรับการสนับสนุนงบประมาณเพื่อดำเนินโครงการฯ เพิ่มเติม โดยกำหนดกลุ่มเป้าหมายเพิ่มขึ้นจำนวน ๑๐๗,๖๒๐ คน ทำให้มีกลุ่มเป้าหมายรวมทั้งสิ้น ๑๓๘,๗๐๐ คน หรือร้อยละ ๕ ของประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อนจำนวน ๒,๗๗๔,๑๖๗ คน ตามข้อมูลจากกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เมื่อวันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๕๓ และประมาณการค่าใช้จ่ายเพิ่มเติมเป็นจำนวนเงิน ๔๐๖,๗๕๙,๖๐๐ บาท

๒.๑.๑.๒ การดำเนินการให้ความช่วยเหลือดังกล่าว มีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือผู้ประสบอุทกภัยให้มีงานทำชั่วคราวด้วยการจ้างงานให้ทำงานต่างๆ ที่เกี่ยวกับสาธารณประโยชน์ เพื่อให้แรงงานมีรายได้ในการดำรงชีพของตนเองและครอบครัวเป็นการชั่วคราวและส่งเสริมให้ผู้ประสบอุทกภัยมีทักษะในการประกอบอาชีพ สร้างโอกาสและทางเลือกในการประกอบอาชีพใหม่หรือพัฒนาอาชีพเดิม โดยงบประมาณที่ขอเพิ่มเติม จำนวนเงิน ๔๐๖,๗๕๙,๖๐๐ บาท ประกอบด้วย (๑) การจ้างงานสำหรับการทำงานเพื่อสาธารณะประโยชน์ (ค่าจ้างในการทำงาน) มีกลุ่มเป้าหมายจำนวน ๑๐๐,๘๒๐ คน งบประมาณทั้งสิ้น ๓๐๒,๔๖๐,๐๐๐ บาท (๒) การพัฒนาทักษะฝีมือ (จ่ายเป็นค่าเบี้ยเลี้ยงและค่าเครื่องมือประกอบอาชีพ) มีกลุ่มเป้าหมายจำนวน ๖,๘๐๐ คน งบประมาณทั้งสิ้น ๘๘,๖๕๕,๐๐๐ บาท และ (๓) งบประมาณจัดการโครงการ จำนวนเงิน ๑๕,๖๔๔,๖๐๐ บาท

๒.๑.๒ ความเห็นและประเด็นอภิปราย

๒.๑.๒.๑ โครงการดังกล่าวเป็นภารกิจปกติของกระทรวงแรงงาน ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้เคยมีมติให้หน่วยงานต่างๆ พิจารณาปรับแผนงบประมาณประจำปี ๒๕๕๔ เพื่อจัดทำภารกิจการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบอุทกภัย ดังนั้น ในกรณีที่จะดำเนินโครงการดังกล่าว กระทรวงแรงงานก็ควรพิจารณาปรับแผนการใช้งบประมาณของกระทรวงเป็นลำดับแรกก่อน เพื่อให้เป็นหลักการเดียวกัน

๒.๑.๒.๒ การเกิดอุทกภัยในครั้งนี้ พื้นที่ส่วนใหญ่ที่ได้รับผลกระทบจะเป็นพื้นที่นอกเขตเมือง ดังนั้นแรงงานที่ได้รับผลกระทบมาก คือแรงงานภาคการเกษตร ในขณะที่สถานประกอบการและแรงงานในเขตเมืองได้รับผลกระทบน้อยกว่า จึงควรให้กระทรวงแรงงานไปสำรวจข้อมูลแรงงานที่ถูกเลิกจ้างให้ชัดเจนว่าอยู่ในพื้นที่ใดบ้างและมีจำนวนเท่าไร เพื่อให้สามารถกำหนดกลุ่มเป้าหมายที่ชัดเจนในการให้ความช่วยเหลือ

/๒.๑.๒.๓ ที่ผ่านมา...

๒.๑.๒.๓ ที่ผ่านมา กรมการจัดหางานได้ประสานกับสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และรับทราบว่ามีความต้องการแรงงานอีกประมาณ ๑๐๐,๐๐๐ – ๒๐๐,๐๐๐ คน ดังนั้น กระทรวงแรงงานจึงควรประสานกับสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยในการจ้างแรงงานจากพื้นที่ที่ประสบอุทกภัยต่อไป

๒.๑.๓ มติที่ประชุม

ให้กระทรวงแรงงานไปปรับแผนการดำเนินงาน โดยใช้งบประมาณปกติที่กระทรวงได้รับในปี ๒๕๕๔ เพื่อช่วยแก้ไขปัญหาค่าความเดือดร้อนด้านอาชีพของผู้ประสบอุทกภัย และให้เร่งสำรวจแรงงานผู้ถูกเลิกจ้างซึ่งมีสาเหตุจากเหตุการณ์อุทกภัย เพื่อให้สามารถให้การช่วยเหลือได้อย่างเหมาะสมต่อไป นอกจากนี้ ในการฟื้นฟูแรงงานหลังภาวะน้ำท่วมนั้น ให้พิจารณาส่งเสริมการใช้แรงงานท้องถิ่นเป็นลำดับแรก รวมทั้งประสานกับสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยเพื่อสอบถามถึงความต้องการแรงงานของภาคเอกชนด้วย

๒.๒ การส่งเสริมกิจการเพื่อสังคมของสำนักงานสร้างเสริมกิจการเพื่อสังคมแห่งชาติ สืบเนื่องจากมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๕๓ เห็นชอบแผนแม่บทสร้างเสริมกิจการเพื่อสังคม พ.ศ. ๒๕๕๓-๒๕๕๗ หลักการวางระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการสร้างเสริมกิจการเพื่อสังคมแห่งชาติ พ.ศ. ... และแนวทางการจัดสรรงบประมาณจากภาครัฐ และมติคณะกรรมการสร้างเสริมกิจการเพื่อสังคมเมื่อวันที่ ๘ ตุลาคม ๒๕๕๓ เห็นชอบกรอบแนวคิดภายใต้นโยบายสร้างเสริมกิจการเพื่อสังคม ใน ๒ มาตรการหลัก คือ (๑) การพัฒนารูปแบบและขีดความสามารถของกิจการเพื่อสังคม และ (๒) การพัฒนาช่องทางการเข้าถึงแหล่งเงินทุนและทรัพยากร โดยได้มีการกำหนดหลักเกณฑ์การจดทะเบียนกิจการเพื่อสังคม มาตรการส่งเสริมกิจการเพื่อสังคม และแนวทางเพื่อเร่งรัดให้เกิดการส่งเสริมและสนับสนุนกิจการเพื่อสังคม เพื่อนำเสนอคณะกรรมการ รศก. พิจารณา โดยมีสาระสำคัญ ความเห็นและประเด็นอภิปราย และมติคณะกรรมการ รศก. ดังนี้

๒.๒.๑ สาระสำคัญ

๒.๒.๑.๑ หลักเกณฑ์การจดทะเบียนกิจการเพื่อสังคม

(๑) การกำหนดนิยามกิจการเพื่อสังคม กิจการเพื่อสังคม (Social Enterprise) คือ กิจการที่ภาคเอกชนหรือภาคประชาชนเป็นเจ้าของ มีรายรับจากการขายการผลิตสินค้า และ/หรือการให้บริการ ที่ถูกตั้งขึ้นเพื่อเป้าหมายอย่างชัดเจนตั้งแต่แรกเริ่ม หรือปรับเปลี่ยนเป้าหมายในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาชุมชน สังคม และ/หรือสิ่งแวดล้อมเป็นหลัก โดยมีเป้าหมายที่จะสร้างกำไรสูงสุดต่อผู้ถือหุ้นและเจ้าของ และมีลักษณะพิเศษ คือ กระบวนการผลิต การดำเนินกิจการ รวมถึงผลิตภัณฑ์หรือบริการ ไม่ก่อให้เกิดผลเสียต่อเนื่องในระยะยาวต่อสังคม สุขภาวะ และสิ่งแวดล้อม มีศักยภาพที่จะมีความยั่งยืนทางการเงินได้ด้วยตนเอง ผลกำไรส่วนใหญ่ถูกนำไปเพื่อการลงทุนกลับไปใช้ในการขยายผลเพื่อการบรรลุเป้าหมาย หรือคืนผลประโยชน์ให้แก่สังคม และมีการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้

/(๒) การจดทะเบียน...

(๒) การจดทะเบียนกิจการเพื่อสังคม มีองค์ประกอบเบื้องต้น ดังนี้ (๑) เป้าหมายของการตั้งกิจการเพื่อสังคม เป็นกลไกขับเคลื่อนให้ภาคประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการปัญหาและเสริมบทบาทภาครัฐในการแก้ไขปัญหาทางสังคมและสิ่งแวดล้อม และ (๒) นโยบายการดำเนินกิจการ การจ่ายเงินปันผลคืนแก่ผู้ถือหุ้นต้องไม่เกินร้อยละ ๒๐ ของกำไรสุทธิในแต่ละปี เพื่อสร้างหลักประกันว่ากิจการจะไม่มุ่งเน้นการทำกำไรสูงสุดให้กับผู้ถือหุ้น การจัดการสินทรัพย์เมื่อเลิกกิจการ หลังจากชดเชยในส่วนของหนี้สินแล้ว สินทรัพย์ส่วนเกินจากทุน (กำไรสะสม) จะถูกนำไปจัดสรรตามความประสงค์ของเจ้าของกิจการ โดยจำกัดให้กระจายสินทรัพย์เหล่านั้นแก่บัญชีกองทุนสร้างเสริมกิจการเพื่อสังคม

๒.๒.๑.๒ มาตรการและกลไกการส่งเสริมกิจการเพื่อสังคม

(๑) มาตรการภาษีเพื่อสนับสนุนการลงทุนในกิจการเพื่อสังคม โดยกระทรวงการคลังและสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ร่วมกันพิจารณาความเหมาะสมในการส่งเสริมให้บุคคลหรือนิติบุคคลลงทุนในกิจการเพื่อสังคม โดยกำหนดสิทธิประโยชน์ทางภาษีสำหรับการลงทุน และเงื่อนไขของการให้การสนับสนุนการลงทุน

(๒) มาตรการส่งเสริมกิจการเพื่อสังคม/ผู้ประกอบการเพื่อสังคม ได้แก่ การให้สิทธิประโยชน์เป็นพิเศษและเพิ่มเติมสำหรับกิจการเพื่อสังคมตามเกณฑ์ที่สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (สกท.) กำหนด การส่งเสริมและสนับสนุนสถาบันการเงินชุมชนเพื่อการพัฒนา (Community Development Financial Institution: CDFI) โดยกระทรวงการคลัง การแก้ไขระเบียบให้สหกรณ์สามารถรวมตัวตั้งชุมชนสหกรณ์ข้ามกลุ่มได้ โดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ การพัฒนาศูนย์บ่มเพาะกิจการเพื่อสังคม โดยสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) กระทรวงอุตสาหกรรม การปล่อยสินเชื่อพิเศษเพื่อกิจการเพื่อสังคม โดยธนาคารแห่งประเทศไทย และการปรับปรุงศูนย์ข้อมูลการค้าและจดทะเบียนพาณิชย์ โดยกระทรวงพาณิชย์

(๓) แนวทางการดำเนินงาน เพื่อเร่งรัดให้เกิดการส่งเสริมและสนับสนุนกิจการเพื่อสังคม โดยมีสำนักงานสร้างเสริมกิจการเพื่อสังคมแห่งชาติ (สกส.) เป็นหน่วยงานหลักในการประสานงาน และติดตามผลการให้สิทธิประโยชน์กับกิจการเพื่อสังคม โดยให้ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดทำรายละเอียดให้แล้วเสร็จภายใน ๓๐ วัน นับตั้งแต่วันที่คณะรัฐมนตรีเศรษฐกิจมีมติเห็นชอบ เพื่อให้มีการประกาศใช้ต่อไป

๒.๒.๒ ความเห็นและประเด็นอภิปราย

๒.๒.๒.๑ หลักเกณฑ์การจดทะเบียนกิจการเพื่อสังคม ควรให้ความสำคัญในการกำหนดนิยามของกิจการเพื่อสังคมที่ชัดเจน เพื่อให้สามารถแยกได้ว่ากิจกรรมใดเป็นกิจการเพื่อสังคม (Social Enterprise) กิจกรรมใดเป็นความรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจ (Corporate social responsibility : CSR) หรือการดำเนินงานขององค์กรพัฒนาเอกชน (Non Governmental Organizations : NGOs) โดยควรทำการศึกษาเปรียบเทียบกับต่างประเทศ เช่น ประเทศอังกฤษ ญี่ปุ่น สิงคโปร์ เป็นต้น ทั้งเรื่องการกำหนดนิยาม การได้รับสิทธิพิเศษ และมาตรการสนับสนุนต่าง ๆ จากภาครัฐในการดำเนินกิจการเพื่อสังคม เพื่อให้สร้างความชัดเจน และป้องกันไม่ให้เกิดการแสวงหาประโยชน์จากมาตรการดังกล่าวนี้ รวมทั้งเพื่อให้เกิดประโยชน์กับประชาชนและสังคมอย่างแท้จริง

๒.๒.๒.๒ การกำหนดลักษณะพิเศษในนิยามของกิจการเพื่อสังคม โดยเฉพาะในประเด็นการกำกับดูแลกิจการที่ดี และศักยภาพของกิจการที่ต้องมีความยั่งยืนทางการเงินได้ด้วยตนเอง ควรมีการกำหนดแนวทางและระยะเวลาในการดำเนินการที่เป็นรูปธรรม รวมทั้งควรกำหนดกลไกในการกำกับดูแลและตรวจสอบการดำเนินงานที่ชัดเจนโปร่งใส เพื่อให้การดำเนินกิจการบรรลุวัตถุประสงค์ของการส่งเสริมกิจการเพื่อสังคม

๒.๒.๒.๓ การให้สิทธิพิเศษหรือมาตรการสนับสนุนต่าง ๆ สำหรับกิจการเพื่อสังคมเป็นอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องแล้วแต่กรณี ซึ่งควรมีการพิจารณากำหนดบทปรับหรือบทลงโทษ หากกิจการที่ได้รับการสนับสนุนตามมาตรการส่งเสริมกิจการเพื่อสังคมไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือเงื่อนไขได้

๒.๒.๓ มติที่ประชุม

๒.๒.๓.๑ เห็นชอบหลักเกณฑ์การจดทะเบียนกิจการเพื่อสังคม โดยมอบหมายให้ สกส. รับไปปรับปรุงรายละเอียดของนิยามให้ชัดเจนตามความเห็นของที่ประชุม รวมทั้งให้กำหนดกลไกการตรวจสอบการดำเนินงาน เพื่อให้การดำเนินกิจการบรรลุวัตถุประสงค์ของการส่งเสริมกิจการเพื่อสังคม

๒.๒.๓.๒ มอบหมายให้ สกส.หารือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการกำหนดแนวทางการดำเนินงาน รวมทั้งมาตรการสนับสนุนและส่งเสริมกิจการเพื่อสังคมต่อไป

๒.๓ มาตรการช่วยเหลือผู้ส่งออกจากวิกฤตการแข็งค่าของเงินบาทของกระทรวงพาณิชย์

๒.๓.๑ สารสำคัญ

๒.๓.๑.๑ กระทรวงพาณิชย์ ได้รายงานว่ากรมส่งเสริมการส่งออกได้จัดประชุมและสัมมนาเพื่อรับฟังปัญหาและผลกระทบที่เกิดขึ้นกับผู้ส่งออกจากวิกฤตการแข็งค่าของเงินบาท แล้วทั้งสิ้น ๔ ครั้ง ซึ่งครั้งต่อไปจะจัดในวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๓ ซึ่งผลจากการประชุมดังกล่าวสามารถสรุปมาตรการสำคัญที่ภาคเอกชนเสนอเพื่อแก้ไขผลกระทบจากวิกฤตการแข็งค่าของเงินบาทได้ ดังนี้

(๑) การแทรกแซงค่าเงินไม่ให้ผันผวนและสอดคล้องกับค่าเงินในภูมิภาค เนื่องจากผู้ส่งออกไม่สามารถปรับราคาสินค้าได้ในระยะเวลาดังกล่าว และสินค้าบางกลุ่มต้องสูญเสียส่วนแบ่งการตลาดเพราะเป็นสินค้าที่ต้องแข่งขันกับประเทศในภูมิภาคที่มีค่าเงินแข็งค่าน้อยกว่าไทย ทั้งนี้ ธนาคารแห่งประเทศไทยควรใช้อัตราซื้อสกุลเงินต่างประเทศของธนาคารพาณิชย์ เป็นอัตราอ้างอิงในการคำนวณการแข็งค่าที่แท้จริงของเงินบาท

(๒) ควบคุมการไหลของเงินทุนต่างประเทศ (Capital Control) ธนาคารแห่งประเทศไทยควรกำหนดมาตรการเร่งด่วนในการป้องกันไม่ให้เงินนอกทะลักเข้ามาทำกำไรระยะสั้น ทั้งนี้ จะต้องไม่กระทบการนำเงินเข้าเพื่อการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ (Foreign Direct Investment: FDI)

(๓) อนุญาตให้ชำระค่าระวางเรือเป็นสกุลเงินต่างประเทศ ในกรณีที่ใช้ราคาเป็น CIF (Cost, Insurance and Freight) ผู้ส่งออกสามารถชำระค่าระวางเรือเป็นสกุลเงินต่างประเทศได้โดยไม่ต้องแลกเป็นเงินบาท

(๔) ลดค่าธรรมเนียมศุลกากรในการส่งออก ดำเนินการใน ระยะสั้น ๓ - ๖ เดือน เพื่อทดแทนกับส่วนต่างอัตราแลกเปลี่ยนที่เพิ่มขึ้น

(๕) ชะลอการปรับขึ้นดอกเบี้ยนโยบาย เนื่องจากอัตราดอกเบี้ยนโยบายร้อยละ ๑.๗๕ ของธนาคารแห่งประเทศไทยสูงกว่าหลายประเทศในภูมิภาค ทำให้มีเงินนอกไหลเข้าสู่ประเทศไทยเพื่อทำกำไรในตลาดหลักทรัพย์ และตลาดตราสารอื่น ๆ เป็นจำนวนมาก

(๖) ขอให้หน่วยงานภาครัฐรับฟังและติดตามการแก้ไข ปัญหาให้แก่ผู้ส่งออกของไทยอย่างใกล้ชิด ภาคเอกชนเห็นว่า มาตรการการแทรกแซงค่าเงินไม่ให้นั้น ผวนและสอดคล้องกับค่าเงินในภูมิภาค การควบคุมการไหลของเงินทุนต่างประเทศ (Capital Control) การชะลอการปรับขึ้นดอกเบี้ยนโยบาย และการรับฟังและติดตามการแก้ไขปัญหาของภาครัฐ กระทรวงการคลังและธนาคารแห่งประเทศไทยได้ดำเนินการแล้ว สำหรับการอนุญาตให้ชำระค่าระวางเรือเป็นสกุลเงินต่างประเทศ และการลดค่าธรรมเนียมศุลกากรในการส่งออก ยังไม่ได้รับการดำเนินการ จากภาครัฐที่ชัดเจน

๒.๓.๒ ความเห็นและประเด็นอภิปราย

๒.๓.๒.๑ การแทรกแซงค่าเงินเพื่อไม่ให้เกิดความผันผวน เป็นหน้าที่ และอยู่ในดุลพินิจของธนาคารแห่งประเทศไทยซึ่งได้ดำเนินการอยู่แล้ว ทั้งนี้ในการแทรกแซงค่าเงิน จำเป็นต้องพิจารณาถึงต้นทุนและความคุ้มค่าในการดำเนินการเพราะการแทรกแซงค่าเงินจะช่วยชะลอ การแข็งค่าของเงินบาทให้ช้าลงเท่านั้น แต่ไม่สามารถเปลี่ยนแปลงค่าเงินไปจากแนวโน้มหรือทิศทาง ของอัตราแลกเปลี่ยนได้ สำหรับการใช้อัตราซื้อสกุลเงินต่างประเทศของธนาคารพาณิชย์เป็นอัตรา อ้างอิงนั้น ธนาคารแห่งประเทศไทยได้ดำเนินการอยู่แล้ว โดยใช้อัตราแลกเปลี่ยนเฉลี่ย ๔ ธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่เป็นอัตราอ้างอิงในการคำนวณการแข็งค่าที่แท้จริงของเงินบาท

๒.๓.๒.๒ การควบคุมการไหลเข้าออกของเงินทุนต่างประเทศ กระทรวงการคลังได้พิจารณาปรับแก้ไขกฎระเบียบการควบคุมการไหลเข้าออกของเงินตรา ต่างประเทศแล้วบางส่วน และพิจารณาก่อนหน้านี้สำหรับการนำเข้าเงินตราต่างประเทศส่งผลให้การ ไหลเข้าเงินตราต่างประเทศลดลงในระดับหนึ่ง

๒.๓.๒.๓ สำหรับการชำระค่าระวางเรือเป็นสกุลเงินต่างประเทศ ธนาคารแห่งประเทศไทยได้พิจารณามาตรการผ่อนคลายนการดำเนินการแล้วตั้งแต่เดือนตุลาคม ๒๕๕๓ โดยอนุญาตให้ผู้ส่งออกที่มีรายได้จากการส่งสินค้าออกและมีบัญชีเงินฝากในต่างประเทศ สามารถโอนเงินในบัญชีดังกล่าวไปชำระค่าสินค้าและค่าระวางเรือในต่างประเทศได้ อย่างไรก็ตาม อาจจะมีปัญหาในทางปฏิบัติ เนื่องจากในการคำนวณภาษีของกรมสรรพากร จะกำหนดวันเฉพาะใน

/ หนึ่งสัปดาห์...

หนึ่งสัปดาห์ แล้วเลือกอัตราแลกเปลี่ยนในวันนั้นเป็นตัวคำนวณ ซึ่งทางผู้ส่งออกมีความเห็นว่าการชำระค่าระวางเกิดขึ้นได้ทุกวันของสัปดาห์นั้น ๆ จึงเสนอขอให้กรมสรรพากรใช้อัตราแลกเปลี่ยนของวันที่มีการตกลงชำระค่าระวางจริง ซึ่งปัจจุบันธนาคารแห่งประเทศไทยอยู่ระหว่างการประสานกับกรมสรรพากรในประเด็นดังกล่าว

๒.๓.๒.๔ การพิจารณาอัตราดอกเบี้ยนโยบายเป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการนโยบายการเงิน สำหรับอัตราดอกเบี้ยนโยบายของประเทศไทยปัจจุบันอยู่ในระดับร้อยละ ๑.๗๕ และเมื่อพิจารณาเทียบกับประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคเดียวกันพบว่า ประเทศไทยอยู่ในอันดับต่ำสุดเป็นอันดับ ๒ รองจากไต้หวัน ซึ่งหากนำอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริง (หักอัตราเงินเฟ้อ) พบว่าอยู่ที่ร้อยละ -๑.๒๕ ซึ่งน้อยกว่าประเทศฟิลิปปินส์ ไต้หวัน อินโดนีเซีย มาเลเซีย ดังนั้นอัตราดอกเบี้ยนโยบายจึงไม่ใช่ปัจจัยหลักที่ทำให้ค่าเงินบาทแข็งค่าขึ้น นอกจากนี้ธนาคารแห่งประเทศไทยได้ผ่อนคลายนโยบายเพื่อให้ผู้ส่งออกมีความคล่องตัวในการบริหารจัดการเงินตราต่างประเทศและลดต้นทุนในการทำธุรกรรมเงินตราต่างประเทศ เช่น การขายล่วงหน้า การยกเลิกสัญญาการขายล่วงหน้า การเปิดโอกาสให้นิติบุคคลสามารถกู้ยืมเงินทุนของกิจการในเครือเพื่อใช้ในการลงทุน เป็นต้น

๒.๓.๒.๕ ในช่วงที่ผ่านมาปริมาณการส่งออกยังมีแนวโน้มดี แต่รายได้ที่ผู้ประกอบการได้รับมีมูลค่าลดลงเมื่อคิดเป็นเงินบาท ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอาจพิจารณาหาแนวทางในการให้ผู้ส่งออกพิจารณาใช้สกุลเงินในภูมิภาคสำหรับการซื้อขายสินค้ามากขึ้น เนื่องจากปัจจุบันปริมาณการค้าเกือบร้อยละ ๕๐ เป็นการค้าภายในภูมิภาค

๒.๓.๒.๖ การพิจารณามาตรการช่วยเหลือผู้ส่งออกจากวิกฤตการแข็งค่าของเงินบาท ควรพิจารณาผลกระทบที่เกิดขึ้นเป็นรายกลุ่มทั้งกลุ่มอุตสาหกรรม และภาคเกษตรกรรม โดยต้องวิเคราะห์ข้อมูลในเชิงลึก เพื่อให้การกำหนดมาตรการช่วยเหลือเป็นไปอย่างเหมาะสม รวมทั้งควรพิจารณาผลของการแข็งค่าของเงินบาทต่อขีดความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการไทยเมื่อเทียบกับผู้ประกอบการจากประเทศอื่น ๆ เนื่องจากเกือบทุกประเทศได้รับผลกระทบจากค่าเงินไม่ต่างจากประเทศไทย ดังนั้น ผลของการแข็งค่าของเงินบาทต่อขีดความสามารถในการแข่งขันเมื่อเทียบกับประเทศผู้ส่งออกอื่น ๆ จึงไม่น่าจะแตกต่างกันมากนัก

๒.๓.๓ มติที่ประชุม

รับทราบข้อเสนอมาตรการช่วยเหลือผู้ส่งออกจากวิกฤตการแข็งค่าของเงินบาทของกระทรวงพาณิชย์ และให้กระทรวงพาณิชย์พิจารณาผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการแข็งค่าของเงินบาทเป็นรายกลุ่มอุตสาหกรรมเพื่อกำหนดมาตรการช่วยเหลือที่เหมาะสมตรงกับกลุ่มเป้าหมายและลักษณะของผลกระทบต่อไป

๓. ข้อเสนอของส่วนราชการ

๓.๑ รับทราบผลการประชุมคณะกรรมการ รศก. ครั้งที่ ๑๒/๒๕๕๓

๓.๒ เห็นชอบตามมติของคณะกรรมการ รศก. ตามข้อ ๒.๑.๓ ข้อ ๒.๒.๓ และ
ข้อ ๒.๓.๓

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรี เพื่อพิจารณาอนุมัตินำเสนอ
คณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาต่อไปด้วย จะขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นายอาคม เต็มพิทยาไพสิฐ)

เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
กรรมการและเลขานุการคณะกรรมการรัฐมนตรีเศรษฐกิจ

สำนักวิเคราะห์โครงการลงทุนภาครัฐ

โทร. ๐ ๒๖๒๘ ๒๘๓๗

โทรสาร ๐ ๒๒๘๑ ๙๘๘๒

E-mail Danucha@nesdb.go.th

ความพิเศษ

ที่ น ๐๒๐๔.๑/๒๐๒๗

กระทรวงแรงงาน

ถนนมิตรไมตรี ดินแดง กทม. ๑๐๕๐๐

๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๓

เรื่อง ขอรับสนับสนุนงบประมาณปี ๒๕๕๔ งบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการคุ้มครองแรงงาน

อ้างถึง รายงานสถานการณ์สาธารณภัย ภัยป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กระทรวงมหาดไทย

วันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๕๓ เวลา ๐๗.๐๐ น.

สิ่งที่ส่งมาด้วย รายละเอียดโครงการ จำนวน ๑๐๐ ชุด

ด้วยกระทรวงแรงงานเป็นองค์กรหลักในการดูแลผู้ใช้แรงงานให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความมั่นคง แก้ไขปัญหาด้านแรงงาน และบรรเทาทุกข์ในกรณีประสบอุบัติเหตุหรืออันตรายด้านอาชีพและภัยธรรมชาติ โดยจัดตั้งศูนย์ช่วยเหลือผู้ประสบภัยธรรมชาติกระทรวงแรงงานทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ในเบื้องต้นได้ติดตามสำรวจความเสียหายและความเดือดร้อนระหว่างเกิดเหตุภัย และหลังเกิดอุทกภัยซึ่งขณะนี้อยู่ระหว่างการประเมินความเสียหาย รวมทั้งได้ปรับแผนงานโครงการ และเจียดจ่ายงบประมาณปกติของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงแรงงานแต่ละกรมไปดำเนินการช่วยเหลือผู้ประสบความเดือดร้อน โดยเฉพาะกลุ่มเป้าหมายในความรับผิดชอบของกระทรวงแรงงาน ได้แก่ สถานประกอบการ ลูกจ้าง และครอบครัว

เนื่องจากอุทกภัยที่เกิดขึ้นในครั้งนี้มีพื้นที่เป็นจำนวนมากได้รับความเสียหาย ทำให้มีประชาชนได้รับความเดือดร้อนจำนวน ๒,๗๗๔,๑๖๗ คน (ข้อมูลจากกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ฯ วันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๕๓) ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๔ สำนักปลัดกระทรวงแรงงาน ได้บริหารจัดการงบประมาณเพื่อดำเนินการตามโครงการจ้างงานเร่งด่วนและพัฒนาทักษะฝีมือเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนด้านอาชีพ เป็นเงิน ๑๓๙,๘๓๘,๘๐๐ บาท กำหนดเป้าหมายการให้ความช่วยเหลือผู้ได้รับความเดือดร้อน ๓๑,๐๘๐ คน ซึ่งไม่เพียงพอต่อการให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ที่ได้รับผลกระทบจากอุทกภัยได้อย่างทั่วถึง ในเบื้องต้นสำนักปลัดกระทรวงแรงงานได้ปรับแผนงานโครงการที่ได้รับจัดสรรจากงบประมาณดังกล่าวแล้ว แต่ยังไม่เพียงพอที่จะดำเนินการ จึงจำเป็นต้องขอรับการสนับสนุนงบประมาณปี ๒๕๕๔ งบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น เพื่อดำเนินโครงการ ฯ เพิ่มเติม โดยกำหนดเป้าหมายการให้ความช่วยเหลือ จำนวน ๑๓๘,๗๐๐ คน (คิดเป็นร้อยละ ๕ ของประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อนจำนวน ๒,๗๗๔,๑๖๗ คน ข้อมูลจากรายงานสถานการณ์สาธารณภัย ภัยป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กระทรวงมหาดไทย วันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๕๓ เวลา ๐๗.๐๐ น.) กลุ่มเป้าหมายเพิ่มขึ้นจำนวน ๑๐๗,๖๒๐ คน (๑๓๘,๗๐๐-๓๑,๐๘๐คน) งบประมาณการค่าใช้จ่ายต้องขอรับการสนับสนุนงบประมาณเพิ่มเติมเป็นเงิน ๕๐๖,๗๕๙,๖๐๐ บาท รายละเอียดตามโครงการที่แนบ

เพื่อให้...

เพื่อให้การดำเนินการตามภารกิจและความรับผิดชอบของกระทรวงแรงงานดังกล่าวข้างต้น เป็นไปด้วยความเรียบร้อย รวดเร็ว ทันต่อเหตุการณ์เร่งด่วน และสามารถแก้ไขปัญหาความเดือดร้อน ของประชาชน ลุล่วงไปได้ด้วยดี กระทรวงแรงงานจึงขอรับการสนับสนุนงบประมาณเพิ่มเติมปี ๒๕๕๔ งบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น จำนวน ๒๐๖,๗๕๙,๖๐๐ บาท (สองร้อยหกล้าน - เจ็ดแสนห้าหมื่นเก้าพันหกร้อยบาทถ้วน) เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในกักรให้ความช่วยเหลือผู้ประสบอุทกภัย ตามหน้าที่ความรับผิดชอบของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงแรงงาน รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณานำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายเจติมชัย ศรีสอน)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน

สำนักงานปลัดกระทรวง

สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์

โทร. ๐ ๒๒๓๒ ๑๓๕๒

โทรสาร ๐ ๒๒๓๒ ๑๒๙๐

ที่ สกลส./๐๒๑/๒๕๕๓

วันที่ ๙ ตุลาคม ๒๕๕๓

เรื่อง ขอนำส่งวาระเพื่อพิจารณานโยบายสร้างเสริมกิจการเพื่อสังคม เพื่อนำเข้าในการประชุมคณะรัฐมนตรี
เศรษฐกิจ ในวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๓

เรียน เลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

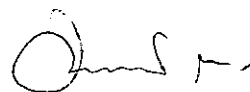
สิ่งที่ส่งมาด้วย รายละเอียดหลักเกณฑ์การจดทะเบียนกิจการเพื่อสังคม มาตรการส่งเสริมกิจการ
เพื่อสังคม และแนวทางการดำเนินงาน

ตามที่รัฐบาลมีนโยบายสนับสนุนการสร้างเสริมกิจการเพื่อสังคม (Social Enterprise) โดยคณะ
รัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๕๓ เห็นชอบแผนแม่บทสร้างเสริมกิจการเพื่อสังคม พ.ศ.๒๕๕๓ -
๒๕๕๗ และได้มีการประชุมคณะกรรมการสร้างเสริมกิจการเพื่อสังคม ครั้งที่ ๓/๒๕๕๓ เมื่อวันที่ ๘ ตุลาคม
๒๕๕๓ ที่ตึกไทยคู่ฟ้า ทำเนียบรัฐบาลนั้น

มติที่ประชุมเห็นชอบที่จะนํานโยบายสร้างเสริมกิจการเพื่อสังคมเสนอคณะรัฐมนตรีเศรษฐกิจในเดือน
พฤศจิกายน ๒๕๕๓ ทั้งนี้ ฝ่ายเลขานุการฯ ได้จัดทำรายละเอียดข้อเสนอแนะนโยบายสร้างเสริมกิจการเพื่อสังคม
เพื่อพิจารณาสองเรื่อง คือ ๑. หลักเกณฑ์การจดทะเบียนกิจการเพื่อสังคม ๒. มาตรการส่งเสริมกิจการเพื่อ
สังคม

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณานำเข้าคณะรัฐมนตรีเศรษฐกิจ จักขอบพระคุณอย่างยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นางเบญจมาภรณ์ จันทรพัฒน์)

ผู้อำนวยการสำนักงานสร้างเสริมกิจการเพื่อสังคมแห่งชาติ

วาระเพื่อพิจารณา การส่งเสริมกิจการเพื่อสังคม

การประชุมคณะรัฐมนตรีเศรษฐกิจ วันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๓

การพัฒนาประเทศตามแนวทางระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยมของโลกรวมทั้งประเทศไทยในช่วงที่ผ่านมา มุ่งเน้นไปที่การสร้างความเร็วเติบโตทางเศรษฐกิจเป็นหลัก โดยผลจากการพัฒนานั้นได้สร้างผลกระทบในเชิงลบต่อสังคม และสิ่งแวดล้อม ซึ่งจะเห็นได้จากความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและสังคม อันเนื่องจากการกระจายรายได้ไม่เป็นธรรม ความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจากการผลิตและบริโภคแบบทุนนิยม ส่งผลกระทบต่อวัฒนธรรมวิถีชีวิต และความเป็นอยู่ของคนในสังคม ด้วยเหตุนี้การจะพัฒนาเศรษฐกิจอย่างยั่งยืนได้ จึงจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาบนสมดุลพื้นฐานที่สำคัญทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม (Triple Bottom Line)

การสร้างเสริมกิจการเพื่อสังคม (Social Enterprise) เป็นแนวทางหนึ่งที่หลายประเทศในโลกให้ความสำคัญ และใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาประเทศ ทั้งนี้เนื่องจากกิจการเพื่อสังคมมีลักษณะพิเศษที่ถูกตั้งขึ้นเพื่อเป้าหมายในการแก้ปัญหาและพัฒนาโอกาสทางสังคมและสิ่งแวดล้อมเป็นหลัก โดยไม่ได้มีเป้าหมายในการสร้างกำไรสูงสุดต่อผู้ถือหุ้นและเจ้าของเท่านั้น แต่ผลกำไรส่วนใหญ่จะถูกนำกลับไปลงทุนเพื่อขยายผลในการบรรลุเป้าหมายดังกล่าว ทำให้เกิดผลในทางบวกแก่สังคมและสิ่งแวดล้อม โดยที่กิจการนั้นๆ จะต้องสามารถพึ่งพาตนเองได้โดยไม่พึ่งทุนให้เปล่า และสามารถขยายผลหรือนำไปทำซ้ำในพื้นที่อื่นได้

จากวิสัยทัศน์ของรัฐบาลในการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนโดยน้อมนำเอาปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยเฉพาะขั้นที่ ๒ และ ๓ ที่เน้นการร่วมมือเอื้อเฟื้อต่อกันและไม่เบียดเบียนกันระหว่างกิจการต่างๆ และการขยายผลอย่างกว้างขวาง เป็นฐานในการสร้างระบบเศรษฐกิจใหม่อย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งหนึ่งในนโยบายสำคัญภายใต้วิสัยทัศน์ดังกล่าว คือ การสร้างเสริมกิจการเพื่อสังคมในประเทศไทย ซึ่งได้มีคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๒๔๖/๒๕๕๒ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการสร้างเสริมกิจการเพื่อสังคม ลงวันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ เพื่อกำหนดนโยบายยุทธศาสตร์และแผนแม่บทสร้างเสริมกิจการเพื่อสังคมให้เป็นแนวทางในการดำเนินงานและทำแผนงบประมาณของส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง และในวันที่ ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๕๓ คณะรัฐมนตรีลงมติ

(๑) เห็นชอบแผนแม่บทสร้างเสริมกิจการเพื่อสังคม พ.ศ.๒๕๕๓ - ๒๕๕๗ ซึ่งมียุทธศาสตร์หลักในการดำเนินงาน ๓ ข้อ คือ

๑. การสร้างการรับรู้และการเรียนรู้เรื่องกิจการเพื่อสังคมในประเทศไทย
๒. การพัฒนารูปแบบและขีดความสามารถของกิจการเพื่อสังคม
๓. การพัฒนาช่องทางการเข้าถึงแหล่งเงินทุนและทรัพยากร

(๒) เห็นชอบในหลักการร่างระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างเสริมกิจการเพื่อสังคมแห่งชาติ พ.ศ. ซึ่งทางสำนักงานสร้างเสริมกิจการเพื่อสังคมแห่งชาติได้ทำการแก้ไขร่างระเบียบฯ ตามการพิจารณาของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเรียบร้อยแล้ว

(๓) เห็นชอบแนวทางการจัดสรรงบประมาณจากภาครัฐ

ทั้งนี้ ในการประชุมคณะกรรมการสร้างเสริมกิจการเพื่อสังคม ครั้งที่ ๓/๒๕๕๓ เมื่อวันที่ ๘ ตุลาคม ๒๕๕๓ นั้น มติที่ประชุมเห็นชอบที่จะนำนโยบายสร้างเสริมกิจการเพื่อสังคมเสนอคณะรัฐมนตรีเศรษฐกิจ ใน ๒ มาตรการหลัก คือ (๑.) การพัฒนารูปแบบและขีดความสามารถของกิจการเพื่อสังคม (๒.) การพัฒนาช่องทางเข้าถึงแหล่งเงินทุนและทรัพยากรโดยให้ฝ่ายเลขานุการฯ นำข้อเสนอเข้าประชุมคณะรัฐมนตรีเศรษฐกิจในเดือนพฤศจิกายน ๒๕๕๓ โดยมีกรอบในการนำเสนอที่ประชุมเพื่อพิจารณา ๒ เรื่องดังนี้

- ๑) หลักเกณฑ์การจดทะเบียนกิจการเพื่อสังคม
- ๒) มาตรการส่งเสริมกิจการเพื่อสังคม

๑. หลักเกณฑ์การจดทะเบียนกิจการเพื่อสังคม

กิจการเพื่อสังคม (Social Enterprise) เป็นคำที่ใหม่ในสังคมไทย และยังไม่มีการให้นิยามอย่างชัดเจน ซึ่งหลายคนตีความไปตามมุมมองที่หลากหลาย บ้างมองว่าเป็นกิจการที่ไม่แสวงหากำไรที่สามารถระดมทุนอย่างต่อเนื่องมาดำเนินกิจการ แต่ตามหลักการแล้วกิจการเพื่อสังคมต้องสามารถอยู่ได้อย่างยั่งยืนทางการเงิน และแข่งขันกับธุรกิจปกติในตลาดเดียวกันได้ในธุรกิจที่มีตลาดชัดเจน (ผู้ซื้อมีกำลังซื้อ) กิจการเพื่อสังคมบางแห่งมุ่งนำเสนอสินค้าและบริการเข้าสู่ชุมชนที่ไม่สามารถเข้าถึงได้ของธุรกิจทั่วไป โดยถือว่าการสร้างตลาดใหม่ให้กับธุรกิจ ซึ่งนอกจากจะเป็นการช่วยเหลือสังคมแล้วยังช่วยแบ่งเบาภาระสังคมของภาครัฐด้วยเช่นกัน กิจการเพื่อสังคมดำเนินกิจการโดยยึดหลัก Triple Bottom Line กล่าวคือ การสร้างผลตอบแทนให้แก่สังคมและชุมชน (people) การรักษาสິงแวดล้อม (planet) และการบริหารจัดการธุรกิจเพื่อให้ได้มาซึ่งกำไรอย่างเป็นธรรม (profit) โดยสามแกนหลักนี้เป็นแนวทางพื้นฐานสำคัญในการทำธุรกิจเพื่อประโยชน์ต่อสังคม

อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันประเทศไทยยังไม่มีการที่ชัดเจนในการตรวจสอบว่ากิจการใดเป็นกิจการเพื่อสังคม กิจการใดมิใช่กิจการเพื่อสังคม และในกรณีของบริษัท องค์กร หรือบุคคลที่ต้องการก่อตั้งกิจการเพื่อสังคมใหม่ ก็ไม่มีหน่วยงานจากทางภาครัฐ/หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับรองว่าเป็นกิจการเพื่อสังคม จึงมีความสำคัญที่จะกำหนดเกณฑ์เบื้องต้นในการพิจารณาว่าเป็นกิจการเพื่อสังคม ดังนี้

- ๑.๑ การกำหนดนิยามกิจการเพื่อสังคม
- ๑.๒ การจดทะเบียนกิจการเพื่อสังคม

๑.๑ การกำหนดนิยามกิจการเพื่อสังคม

กิจการเพื่อสังคม (Social Enterprise) คือ กิจการที่ภาคเอกชนหรือภาคประชาชนเป็นเจ้าของ มีรายรับจากการขาย การผลิตสินค้า และ/หรือการให้บริการ ที่ถูกตั้งขึ้นเพื่อเป้าหมายอย่างชัดเจนตั้งแต่แรกเริ่ม หรือมีการกำหนดเพิ่มเติม หรือปรับเปลี่ยนเป้าหมายในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาชุมชน สังคม และ/หรือสิ่งแวดล้อมเป็นหลัก โดยมีได้มีเป้าหมายที่จะสร้างกำไรสูงสุดต่อผู้ถือหุ้นและเจ้าของ และมีลักษณะพิเศษ ดังต่อไปนี้

- กระบวนการผลิต การดำเนินกิจการ รวมถึงผลิตภัณฑ์หรือบริการ ไม่ก่อให้เกิดผลเสียต่อเนื่องในระยะยาวต่อสังคม สุขภาวะ และสิ่งแวดล้อม
- มีการกำกับดูแลกิจการที่ดี
- มีศักยภาพที่จะมีความยั่งยืนทางการเงินได้ด้วยตนเอง
- ผลกำไรส่วนใหญ่ถูกนำไปเพื่อการลงทุนกลับไปใช้ในการขยายผลเพื่อการบรรลุเป้าหมายดังกล่าว หรือคืนผลประโยชน์ให้แก่สังคม หรือผู้ให้บริการ
- สามารถมีรูปแบบองค์กรที่หลากหลาย
- มีการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้

๑.๒ การจดทะเบียนกิจการเพื่อสังคม

จากนิยามข้างต้นสามารถกำหนดองค์ประกอบที่สำคัญเบื้องต้นเพื่อจดทะเบียนเป็นกิจการเพื่อสังคมได้ ๒ ข้อดังนี้

๑.๒.๑ เป้าหมายของการตั้งกิจการเพื่อสังคม

๑.๒.๒ นโยบายการดำเนินกิจการ

(ก) การจ่ายเงินปันผล

(ข) การจัดการสินทรัพย์เมื่อเลิกกิจการ

๑.๒.๑ เป้าหมายของการตั้งกิจการเพื่อสังคม

เนื่องจากกิจการเพื่อสังคมถูกตั้งขึ้นโดยมีจุดมุ่งหมายที่จะแก้ไขปัญหาทางสังคมและสิ่งแวดล้อมบางประการ ทำให้การทำงานมีความใกล้เคียงกับบทบาทของภาครัฐ กิจการเพื่อสังคมจึงเป็นเสมือนกลไกขับเคลื่อนให้ภาคประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการปัญหาและหนุนเสริมบทบาทของภาครัฐ และ/หรือสามารถลดงบประมาณที่รัฐต้องลงทุนในการจัดการกับปัญหาเหล่านั้น โดยเบื้องต้นอาจจำแนกเป้าหมายของการตั้งกิจการเพื่อสังคมตามชนิดของสินค้า/บริการได้โดยสังเขป ดังนี้

ด้านสิ่งแวดล้อม

- ๑) พลังงานทดแทนระดับชุมชน
- ๒) การรักษาสิ่งแวดล้อม ความหลากหลายทางชีวภาพ และป่าชุมชน
- ๓) การออกแบบเพื่อสิ่งแวดล้อม (Green Design)
- ๔) Recycle และการผลิตสินค้าจากวัสดุเหลือใช้ต่างๆ

ด้านสังคม และคุณภาพชีวิต

- ๑) การศึกษาทางเลือก
- ๒) พืชไร่ภัณฑ์ และการอนุรักษ์วัฒนธรรม
- ๓) สื่อสร้างสรรค์สำหรับเด็ก หรือการสร้างความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น
- ๔) สินค้าและบริการสำหรับผู้พิการ

- ๕) การสร้างเสริมสุขภาพ และระบบบริการสุขภาพในชุมชน (เช่น โรงพยาบาลชุมชน)
- ๖) บ้านสำหรับผู้รายได้น้อย (low-income housing)
- ๗) พัฒนาทักษะ และสร้างอาชีพให้ผู้ตกงาน ผู้ขาดโอกาส และคนเร่ร่อน
- ๘) พื้นฟูจิตใจ และพัฒนาทักษะของผู้ต้องขังหรือผู้กระทำผิด เพื่อป้องกันการกระทำผิดซ้ำซ้อน
- ๙) สินค้าและบริการที่มุ่งสนับสนุนพัฒนาประสิทธิภาพองค์กรประชาสังคมโดยเฉพาะ

ด้านเศรษฐกิจท้องถิ่นเพื่อสังคมและความยั่งยืน

- ๑) การค้าที่เป็นธรรมต่อผู้ผลิต (fair-trade)
- ๒) เกษตรยั่งยืน เกษตรอินทรีย์
- ๓) การท่องเที่ยวที่จัดการโดยชุมชน
- ๔) องค์กรการเงินฐานราก
- ๕) วิสาหกิจชุมชน

๑.๒.๒ นโยบายการดำเนินกิจการ

กิจการเพื่อสังคมเป็นองค์กรที่มีลักษณะพิเศษที่อยู่ในรูปแบบกึ่งองค์กรสาธารณประโยชน์และกึ่งองค์กรธุรกิจ ดังนั้น เพื่อให้เกิดความเหมาะสมของการจัดการสินทรัพย์ในกิจการประเภทนี้จึงจำเป็นต้องมีข้อกำหนดที่ชัดเจน โดยพัฒนาเกณฑ์เกี่ยวกับการสนับสนุนกิจการเพื่อสังคมที่สามารถเทียบเคียงได้กับกฎหมายเฉพาะของกิจการเพื่อสังคมของต่างประเทศ เช่น Community-interest Company (CIC) ของสหราชอาณาจักร และ Low-profit Limited Liability Company (L3C) ของสหรัฐอเมริกา ซึ่งปรับใช้กฎหมายเดิมที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมกิจการปกติและกฎหมายที่กำกับดูแลมูลนิธิมาปรับใช้กับการดูแลกิจการเพื่อสังคม ซึ่งสามารถแบ่งเกณฑ์ในการพิจารณาเป็น ๒ ข้อดังนี้

(ก) การจ่ายเงินปันผล

การส่งมอบผลตอบแทนหรือเงินปันผลคืนต่อผู้ถือหุ้นนั้นต้องไม่เกินร้อยละ ๒๐ ของกำไรสุทธิในแต่ละปี เพื่อสร้างหลักประกันว่ากิจการจะไม่มุ่งเน้นการทำกำไรสูงสุดให้กับผู้ถือหุ้นสมดังพันธกิจที่ประกาศ ส่งเสริมให้เกิดการขยายผลของการทำงาน หรือนำกำไรส่วนใหญ่ไปใช้เพื่อลงทุนในกิจการที่มีวัตถุประสงค์ใกล้เคียงกัน

(ข) การจัดการสินทรัพย์เมื่อเลิกกิจการ

เมื่อมีการเลิกกิจการหลังจากชดเชยในส่วนของหนี้สินแล้ว สินทรัพย์ส่วนเกินจากทุน (กำไรสะสม) จะถูกนำไปจัดสรรตามความประสงค์ของเจ้าของกิจการ โดยจำกัดให้กระจายสินทรัพย์เหล่านั้นแก่บัญชีกองทุนสร้างเสริมกิจการเพื่อสังคม

๒. มาตรการส่งเสริมกิจการเพื่อสังคม

จากการหารือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน กระทรวงการคลัง สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ และกลุ่มสหกรณ์ สามารถสรุปเป็นข้อเสนอมาตรการเพื่อสนับสนุนกิจการเพื่อสังคมได้เป็น ๒ ประเภท ได้แก่

๒.๑ มาตรการภาษีเพื่อสนับสนุนการลงทุนในกิจการเพื่อสังคม

๒.๒ มาตรการส่งเสริมกิจการเพื่อสังคม/ผู้ประกอบการเพื่อสังคม

๒.๑ มาตรการภาษีเพื่อสนับสนุนการลงทุนในกิจการเพื่อสังคม

๒.๑.๑ สิทธิประโยชน์ทางภาษีสำหรับการลงทุน

เพื่อให้กระทรวงการคลังเป็นผู้พิจารณาถึงความเหมาะสมในการส่งเสริมให้บุคคลหรือนิติบุคคลลงทุนในกิจการเพื่อสังคมตามแนวทางต่อไปนี้

- (ก) บุคคลหรือบริษัทที่ลงทุนโดยตรงในหุ้นของกิจการเพื่อสังคม มีสิทธิได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษี
- (ข) บุคคลหรือบริษัทที่ลงทุนผ่านกองทุนรวมหรือช่องทางการลงทุนอื่นๆ มีสิทธิได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษีจากการถือหุ้นในกิจการเพื่อสังคม เทียบเท่ากับสิทธิประโยชน์ทางภาษีที่ได้รับการลงทุนทางตรงในข้อ (ก)

๒.๑.๒ หลักเกณฑ์และเงื่อนไข

(ก) กิจการเพื่อสังคมที่จะได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษีต้องจดทะเบียนเป็นกิจการเพื่อสังคมกับสำนักงานสร้างเสริมกิจการเพื่อสังคมแห่งชาติ (สกส.) โดย สกส. มีอำนาจในการออกใบอนุญาต และเพิกถอนใบอนุญาตการเป็นกิจการเพื่อสังคม

(ข) ให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีมีความเท่าเทียมกันระหว่างการลงทุนโดยตรงในหุ้นกิจการเพื่อสังคม และการลงทุนผ่านช่องทางการลงทุนอื่นๆ

๒.๒ มาตรการส่งเสริมกิจการเพื่อสังคม/ผู้ประกอบการเพื่อสังคม

๒.๒.๑ ประกาศให้สิทธิประโยชน์เป็นพิเศษสำหรับกิจการเพื่อสังคม โดยสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน(สทท.)

กำหนดให้บริษัทที่ได้รับการรับรองจากสำนักงานสร้างเสริมกิจการเพื่อสังคมแห่งชาติ (สกส.) ว่าเป็นกิจการเพื่อสังคม หากมีการลงทุนในกิจการตามบัญชีประเภทกิจการที่สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนกำหนดว่าเข้าข่าย

เป็นกิจการเพื่อสังคม จะได้รับสิทธิประโยชน์และมีการผ่อนปรนเงื่อนไขเป็นพิเศษ โดยสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนจะพิจารณาการเพิ่มประเภทและรายละเอียดการให้สิทธิประโยชน์ของกิจการเพื่อสังคมเพื่อเสนอ คณะอนุกรรมการส่งเสริมการลงทุน และคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ซึ่งโดยทั่วไปมีประเภทของกิจการเพื่อสังคมโดยสังเขป ดังนี้

ด้านสิ่งแวดล้อม

- ๑) พลังงานทดแทนระดับชุมชน
- ๒) การรักษาสิ่งแวดล้อม ความหลากหลายทางชีวภาพ และป่าชุมชน
- ๓) การออกแบบเพื่อสิ่งแวดล้อม (Green Design)
- ๔) Recycle และการผลิตสินค้าจากวัสดุเหลือใช้ต่างๆ

ด้านสังคม และคุณภาพชีวิต

- ๑) การศึกษาทางเลือก
- ๒) พิพิธภัณฑ์ และการอนุรักษ์วัฒนธรรม
- ๓) สื่อสร้างสรรค์สำหรับเด็ก หรือการสร้างความรู้สู่ประเด็นทางสังคม
- ๔) สินค้าและบริการสำหรับผู้พิการ
- ๕) การสร้างเสริมสุขภาพ และระบบบริการสุขภาพในชุมชน (เช่น โรงพยาบาลชุมชน)
- ๖) บ้านสำหรับผู้รายได้น้อย (low-income housing)
- ๗) พัฒนาทักษะ และสร้างอาชีพให้ผู้ดกงาน ผู้ขาดโอกาส และคนเร่ร่อน
- ๘) พื้นที่จิตใจ และพัฒนาทักษะของผู้ต้องขังหรือผู้กระทำผิด เพื่อป้องกันการกระทำผิดซ้ำซ้อน
- ๙) สินค้าและบริการที่มุ่งสนับสนุนพัฒนาประสิทธิภาพองค์กรประชาสังคมโดยเฉพาะ

ด้านเศรษฐกิจท้องถิ่นเพื่อสังคมและความยั่งยืน

- ๑) การค้าที่เป็นธรรมต่อผู้ผลิต (fair-trade)
- ๒) เกษตรยั่งยืน เกษตรอินทรีย์
- ๓) การท่องเที่ยวที่จัดการโดยชุมชน
- ๔) องค์กรการเงินฐานราก
- ๕) วิสาหกิจชุมชน

๒.๒.๒ การให้สิทธิประโยชน์เพิ่มเติมแก่กิจการที่มีการดำเนินกิจกรรมเพื่อสังคมตามเกณฑ์ที่กำหนด โดยสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน

กิจการที่ดำเนินการอยู่แล้ว หากมีการลงทุนในกิจกรรมเพื่อสังคมตามหลักเกณฑ์ที่สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (สกท.) กำหนด จะได้รับสิทธิและประโยชน์เพิ่มเติม ได้แก่

- (ก) จะต้องมีการลงทุนในกิจกรรมเพื่อสังคมตามที่สำนักงานส่งเสริมกิจการเพื่อสังคมให้การรับรอง หรือ
- (ข) ให้มีการจ่ายเงินสนับสนุนบัญชีกองทุนสร้างเสริมกิจการเพื่อสังคมของ สกส.

๒.๒.๓ การส่งเสริมและสนับสนุนสถาบันการเงินชุมชนเพื่อการพัฒนา (Community Development Financial Institution: CDFI) โดยกระทรวงการคลัง

เพื่อพัฒนาระบบการเงินชุมชนอย่างยั่งยืนจึงควรที่จะพัฒนาสถาบันการเงินเพื่อพัฒนาชุมชนอย่างเป็นระบบ โดยมียุทธศาสตร์ในการดำเนินงานดังนี้

- (ก) การยกระดับองค์กรการเงินระดับชุมชน ร่วมมือกับธนาคารแห่งประเทศไทยในการพัฒนาองค์กรการเงินฐานราก ที่มีอยู่ให้สามารถยกระดับขึ้นเป็นสถาบันการเงินชุมชนเพื่อการพัฒนา ทั้งกลุ่มที่จัดตั้งขึ้นโดยนโยบายรัฐ อาทิ กองทุนหมู่บ้าน และกลุ่มที่คนในชุมชนจัดตั้งกันเอง อาทิ สัจจะสะสมทรัพย์ สหกรณ์ออมทรัพย์เพื่อการผลิต โดยจะต้องปรับกฎเกณฑ์ให้มีความเหมาะสมในการทำงาน
- (ข) การพัฒนาทักษะและเครื่องมือสนับสนุนการทำงานขององค์กรการเงินฐานราก ร่วมมือกับสถาบันการเงินของรัฐ สถาบันการเงินของเอกชน และผู้เชี่ยวชาญในภาคการเงินในการเป็นที่ปรึกษาให้แก่องค์กรการเงินฐานรากและการพัฒนาทักษะของเจ้าหน้าที่องค์กรการเงินฐานรากด้านการจัดการความเสี่ยงและเครื่องมืออื่นที่จำเป็นในการบริหารจัดการการเงินชุมชน โดยจัดการอบรมทั้งระดับบุคคลและระดับแกนนำเครือข่าย รวมทั้งการเผยแพร่ความรู้การจัดการทางการเงินในลักษณะของการเป็นหลักสูตรภายในชุมชน
- (ค) สนับสนุนให้ตัวแทนจากภาครัฐและภาคเอกชนได้ผ่านการอบรมหลักสูตรการเงินฐานรากในต่างประเทศ อาทิ หลักสูตรการเรียนรู้ทางไกล (distance learning) เรื่องการเงินฐานราก ของ United Nations Capital Development Fund (UNCDF) ซึ่งปัจจุบันหลักสูตรได้รับการแปลเป็นภาษาไทยแล้ว
- (ง) กลไกการตรวจสอบการทำงานขององค์กรการเงินฐานราก ร่วมมือกับ TRIS และ/หรือฝ่ายซีเอสอาร์ของสถาบันการเงิน ในการจัดอันดับความน่าเชื่อถือ (Rating) เพื่อวัดประสิทธิภาพในการทำงานขององค์กรการเงินฐานราก และใช้เป็นดัชนีในการตัดสินใจลงทุนของภาคส่วนต่างๆ

๒.๒.๔ พัฒนาศูนย์บ่มเพาะกิจการเพื่อสังคม โดยสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) กระทรวงอุตสาหกรรม

โดยการเพิ่มภารกิจและปรับปรุงศูนย์บ่มเพาะและกลไกให้คำปรึกษาธุรกิจจากภาครัฐในปัจจุบันให้สนับสนุนกิจการเพื่อสังคมได้

๒.๒.๕ การปล่อยสินเชื่อพิเศษเพื่อกิจการเพื่อสังคม โดยธนาคารแห่งประเทศไทย

- (ก) สร้างความร่วมมือกับสถาบันการเงิน/ธนาคารพาณิชย์ โดยสร้างความเข้าใจและขอความร่วมมือกับสถาบันการเงินในการให้สินเชื่อและสนับสนุนกิจการเพื่อสังคม
- (ข) นโยบายส่งเสริมให้เกิดการลงทุนกลับสู่ชุมชนโดยธนาคารในพื้นที่ โดยให้ธนาคารแห่งประเทศไทยเป็นผู้กำหนดเงื่อนไขการลงทุนกลับสู่ชุมชนโดยธนาคารในพื้นที่

๒.๒.๖ การปรับปรุงศูนย์ข้อมูลการค้าและการจดทะเบียนพาณิชย์ โดยกระทรวงพาณิชย์

- (ก) ปรับปรุงศูนย์ข้อมูลการค้าโดยเพิ่มหมวดกิจการเพื่อสังคม โดยการระบุข้อมูลของกิจการเพื่อสังคมเข้าไปอยู่ในระบบสารสนเทศที่มีอยู่แล้ว เพื่อให้มีการเผยแพร่ การติดตาม และสอบถามตามนโยบาย
- (ข) พิจารณาเพิ่มหมวดการจดทะเบียนพาณิชย์เป็นกิจการเพื่อสังคม

แนวทางการดำเนินงาน

เพื่อเร่งรัดให้เกิดการส่งเสริมและสนับสนุนกิจการเพื่อสังคม สำนักงานสร้างเสริมกิจการเพื่อสังคมแห่งชาติ (สกส.) จะเป็นหน่วยงานหลักในการประสานงาน และติดตามผลการพิจารณาให้สิทธิประโยชน์ต่างๆ กับกิจการเพื่อสังคม โดยกำหนดให้สำนักงานสร้างเสริมกิจการเพื่อสังคมประสานจัดทำรายละเอียดร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้แล้วเสร็จภายใน ๓๐ วัน นับตั้งแต่ผ่านมติที่ประชุมคณะรัฐมนตรีเศรษฐกิจ เพื่อให้มีการประกาศใช้ โดยมีกรอบการดำเนินงาน ดังนี้

๑) สำนักงานสร้างเสริมกิจการเพื่อสังคม

- (ก) ร่างหลักเกณฑ์การจดทะเบียนกิจการเพื่อสังคมเบื้องต้น เพื่อใช้รับรองกิจการที่จะได้รับสิทธิประโยชน์ โดย สกส. มีอำนาจในการออกใบอนุญาต และเพิกถอนใบอนุญาตการเป็นกิจการเพื่อสังคม
- (ข) ดำเนินการจัดตั้งบัญชีกองทุนสร้างเสริมกิจการเพื่อสังคม

๒) คณะรัฐมนตรี

อนุมัติหลักเกณฑ์การจดทะเบียนกิจการเพื่อสังคม และประกาศให้กิจการเพื่อสังคมเป็นประเภทของกิจการที่รัฐให้การสนับสนุน

๓) สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (สกท.)

จัดทำรายละเอียดการให้สิทธิประโยชน์สำหรับกิจการเพื่อสังคม เพื่อเสนอคณะอนุกรรมการส่งเสริมการลงทุน และคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนเพื่อพิจารณาและออกเป็นนโยบายต่อไปตามลำดับ

๔) สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ด.)

ให้ความร่วมมือสนับสนุนแนวทางการส่งเสริมการลงทุนในกิจการเพื่อสังคมผ่านช่องทางการลงทุนต่างๆ

๕) กระทรวงการคลัง

พิจารณาสหสิทธิประโยชน์ทางภาษีที่เหมาะสมให้กับผู้ถือหุ้นหรือลงทุนในกิจการเพื่อสังคมที่ผ่านเกณฑ์กิจการเพื่อสังคมที่คณะรัฐมนตรีอนุมัติ และได้รับการจดทะเบียนเป็นกิจการเพื่อสังคมจาก สกส.

ด่วนที่สุด

ที่ นร ๐๕๐๖/๒๑๐๑๔

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๓

เรื่อง มาตรการช่วยเหลือผู้ส่งออกจากวิกฤตการแข็งค่าของเงินบาท

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
กรรมการและเลขานุการคณะกรรมการรัฐมนตรีเศรษฐกิจ

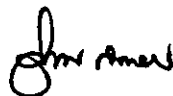
สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกระทรวงพาณิชย์ ที่ พณ ๐๙๐๔.๒/๔๐๙๓
ลงวันที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๓

ด้วยกระทรวงพาณิชย์ได้เสนอเรื่อง มาตรการช่วยเหลือผู้ส่งออกจากวิกฤตการแข็งค่า
ของเงินบาท มาเพื่อดำเนินการ ความละเอียดปรากฏตามสำเนาหนังสือที่ส่งมาด้วยนี้

นายกรัฐมนตรีพิจารณาแล้วมีคำสั่งให้ส่งเรื่องนี้ไปยังคณะกรรมการรัฐมนตรีเศรษฐกิจ
เพื่อพิจารณาควบคู่ไปกับเรื่อง ก่อนนำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการตามคำสั่งของนายกรัฐมนตรีต่อไปด้วย ทั้งนี้
สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้ขอให้กระทรวงการคลัง กระทรวงคมนาคม และกระทรวงอุตสาหกรรม
เสนอความเห็นต่อที่ประชุมคณะกรรมการรัฐมนตรีเศรษฐกิจด้วยแล้ว

ขอแสดงความนับถือ

(นายอำพน กิตติอำพน)

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สำนักวิเคราะห์เรื่องเสนอคณะรัฐมนตรี

โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๓๓๒

โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๖๔

www.cabinet.thaigov.go.th

ที่ พณ 0904.2/ 4093

กระทรวงพาณิชย์
44/100 ถ. นนทบุรี 1
อ. เมือง จ. นนทบุรี 11000

๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๓

เรื่อง มาตรการช่วยเหลือผู้ส่งออกจากวิกฤตการแข็งค่าของค่าเงินบาท

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย สรุปประเด็นผลกระทบจากวิกฤตค่าเงินบาทแข็งค่ากับผู้ส่งออกและข้อเสนอแนะดำเนินการช่วยเหลือผู้ส่งออก

๑. ความเป็นมา

ตามที่กระทรวงพาณิชย์และสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยได้มีการประชุมหารือระหว่างกัน เมื่อวันที่ ๒ กันยายน ๒๕๕๓ โดยมีการหยิบยกประเด็นปัญหาจากการแข็งค่าของเงินบาทกับผลกระทบต่อภาคการส่งออกขึ้นหารือ และได้มีข้อสรุปให้มีการจัดตั้งคณะทำงานร่วมกันเพื่อดำเนินการศึกษาผลกระทบในมิติต่างๆ ให้ต้องแท้ และร่วมกันจัดทำแนวทางการแก้ไขปัญหาดังกล่าว นั้น

เมื่อวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๕๓ สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยได้เชิญกระทรวงพาณิชย์และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมประชุมหารือกับผู้ประกอบการภาคอุตสาหกรรมสาขาต่างๆ เพื่อสรุปผลกระทบจากปัญหาการแข็งค่าของเงินบาทและจัดทำข้อเสนอแนะในการช่วยเหลือผู้ส่งออกของไทย เพื่อนำเสนอคณะรัฐมนตรีมอบหมายหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป

๒. มาตรการช่วยเหลือผู้ส่งออกจากผลกระทบของค่าเงินบาทแข็งค่า

๒.๑ การแทรกแซงค่าเงินไม่ให้ผันผวน และต้องสอดคล้องกับค่าเงินในภูมิภาค เนื่องจากผู้ส่งออกไม่สามารถปรับราคาสินค้าได้ในระยะเวลาสั้นๆ โดยสินค้าส่งออกบางกลุ่ม ที่เป็นสินค้าต้องแข่งขันกับประเทศในภูมิภาคเอเชีย ที่มีค่าเงินแข็งค่าน้อยกว่าไทย ทำให้ผู้ส่งออกสูญเสียส่วนแบ่งการตลาด ขณะเดียวกัน ธนาคารแห่งประเทศไทยควรใช้ "อัตราซื้อสกุลเงินต่างประเทศของธนาคารพาณิชย์" เป็นอัตราแลกเปลี่ยนอ้างอิงในการคำนวณการแข็งค่าที่แท้จริงของเงินบาท

๒.๒ ควบคุมการไหลของเงินทุนต่างประเทศ (CAPITAL CONTROL) ในปัจจุบันมีเงินนอกทะลักเข้ามาทำกำไรระยะสั้น จากตลาดหุ้น Bond และอัตราแลกเปลี่ยน ธนาคารแห่งประเทศไทยจึงควรมีการกำหนดมาตรการเร่งด่วนในการป้องกันไม่ให้เงินนอกทะลักเข้ามาทำกำไรระยะสั้น เช่น การกำหนดระยะเวลาการนำเงินเข้ามาลงทุน การออกมาตรการเรื่องค่าธรรมเนียม ทั้งนี้ จะต้องไม่กระทบการนำเงินเข้า FDI ที่จะต้องแยกในเรื่องของผลกระทบจากภาคตลาดทุนและตลาดการเงิน

/2.3 อนุญาต.....

2.3 อนุญาตให้ชำระค่าระวางเรือเป็นสกุลเงินต่างประเทศ หากมีการชำระค่าระวางเรือ ที่มีการเสนอราคาเป็น CIF ผู้ส่งออกสามารถชำระค่าระวางเรือ เพื่อลดภาระของผู้ประกอบการไปชำระค่าระวางเรือได้ โดยไม่ต้องแลกเปลี่ยนเงินบาท

2.4 ลดค่าธรรมเนียมศุลกากรในการส่งออก เพื่อทดแทนกับส่วนต่างของอัตราแลกเปลี่ยนที่เพิ่มขึ้น โดยลดค่าธรรมเนียมศุลกากรในการส่งออกต่อใบขน ค่าล่วงเวลาหลังเวลาราชการ เพื่อช่วยลดต้นทุนให้ผู้ส่งออก ซึ่งอาจกำหนดเป็นมาตรการชั่วคราวดำเนินการในระยะ 3 – 6 เดือน

2.5 ชะลอการปรับขึ้นดอกเบี้ยนโยบาย โดยที่อัตราร้อยละ 1.75 ของธนาคารแห่งประเทศไทยในปัจจุบันเป็นอัตราที่สูงกว่าหลายประเทศในภูมิภาค ส่งผลให้เงินนอกไหลเข้ามาทำกำไรในตลาดหุ้น และตลาดพันธบัตร/ตลาดการเงินมาก ส่งผลให้ค่าเงินบาทแข็งค่าขึ้นอย่างรวดเร็ว

2.6 ขอให้หน่วยงานภาครัฐรับฟังและติดตามแก้ไขปัญหาก็แก่ผู้ส่งออกของไทยอย่างใกล้ชิด

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณานำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณามอบหมายหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการต่อไปด้วย จะขอขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นางพรทิวา นาคาศัย)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์

กรมส่งเสริมการส่งออก

โทร. 0 2507 7798 โทรสาร 02-547 5666

ด่วนที่สุด

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี สำนักวิเคราะห์เรื่องเสนอคณะรัฐมนตรี โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๓๓๒
ที่ นร ๐๕๐๖/๑/๑๔๓๗ วันที่ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๓
เรื่อง มาตรการช่วยเหลือผู้ส่งออกจากวิกฤตการแข็งค่าของเงินบาท

กราบเรียน นายกรัฐมนตรี ผ่าน รองนายกรัฐมนตรี (นายไตรรงค์ สุวรรณคีรี)

๑. ข้อเสนอของส่วนราชการ

กระทรวงพาณิชย์ (พณ.) ขอให้นำเรื่อง มาตรการช่วยเหลือผู้ส่งออกจากวิกฤตการแข็งค่าของค่าเงินบาท เสนอ ครม. เพื่อพิจารณามอบหมายหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการต่อไป

๒.สาระสำคัญของเรื่อง

พณ. รายงานว่า สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยได้มีการประชุมหารือระหว่างกันเมื่อวันที่ ๒ กันยายน ๒๕๕๓ โดยมีการหยิบยกประเด็นปัญหาจากการแข็งค่าของเงินบาทกับผลกระทบต่อภาคการส่งออกขึ้นหารือและได้มีข้อสรุปให้มีการจัดตั้งคณะทำงานร่วมกันเพื่อดำเนินการศึกษาผลกระทบในมิติต่าง ๆ ให้ถ่องแท้ และร่วมกันจัดทำแนวทางการแก้ไขปัญหาดังกล่าว และต่อมาเมื่อวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๕๓ สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยได้เชิญ พณ. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมประชุมหารือกับผู้ประกอบการภาคอุตสาหกรรมสาขาต่าง ๆ เพื่อสรุปผลกระทบจากปัญหาการแข็งค่าของเงินบาทและจัดทำข้อเสนอแนะในการช่วยเหลือผู้ส่งออกของไทยเพื่อนำเสนอคณะรัฐมนตรีมอบหมายหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป โดยมีสาระสำคัญของมาตรการช่วยเหลือผู้ส่งออกจากผลกระทบของค่าเงินบาทแข็งค่า สรุปได้ ดังนี้

๒.๑ การแทรกแซงค่าเงินไม่ให้ผันผวน และต้องสอดคล้องกับค่าเงินในภูมิภาค เนื่องจากผู้ส่งออกไม่สามารถปรับราคาสินค้าได้ในระยะเวลาสั้น ๆ โดยสินค้าส่งออกบางกลุ่มที่เป็นสินค้าต้องแข่งขันกับประเทศในภูมิภาคเอเชีย ที่มีค่าเงินแข็งค่าน้อยกว่าไทย ทำให้ผู้ส่งออกสูญเสียส่วนแบ่งการตลาด ขณะเดียวกันธนาคารแห่งประเทศไทยควรใช้ “อัตราซื้อสกุลเงินต่างประเทศของธนาคารพาณิชย์” เป็นอัตราแลกเปลี่ยนอ้างอิงในการคำนวณการแข็งค่าที่แท้จริงของเงินบาท

๒.๒ ควบคุมการไหลของเงินทุนต่างประเทศ (CAPITAL CONTROL) ในปัจจุบันมีเงินนอกทะเลักเข้ามาทำกำไรระยะสั้นจากตลาดหุ้น Bond และอัตราแลกเปลี่ยนธนาคารแห่งประเทศไทยจึงควรกำหนดมาตรการเร่งด่วนในการป้องกันไม่ให้เงินนอกทะเลักเข้ามาทำกำไรระยะสั้น เช่น การกำหนดระยะเวลาการนำเงินเข้ามาลงทุน การออกมาตรการเรื่องค่าธรรมเนียม ทั้งนี้ จะต้องไม่กระทบการนำเงินเข้า FDI ที่จะต้องแยกในเรื่องของผลกระทบจากภาคตลาดทุนและตลาดการเงิน

๒.๓ อนุญาตให้ชำระค่าระวางเรือเป็นสกุลเงินต่างประเทศ หากมีการชำระค่าระวางเรือที่มีการเสนอราคาเป็น CIF ผู้ส่งออกสามารถชำระค่าระวางเรือ เพื่อลดภาระของผู้ประกอบการไปชำระค่าระวางเรือได้ โดยไม่ต้องแลกเปลี่ยนเงินบาท

๒.๔ ลดค่าธรรมเนียมศุลกากรในการส่งออก เพื่อทดแทนกับส่วนต่างของอัตราแลกเปลี่ยนที่เพิ่มขึ้น โดยลดค่าธรรมเนียมศุลกากรในการส่งออกต่อใบขน ค่าล่วงเวลาหลังเวลาราชการเพื่อช่วยลดต้นทุนให้ผู้ส่งออก ซึ่งอาจกำหนดเป็นมาตรการชั่วคราวดำเนินการในระยะ ๓-๖ เดือน

๒.๕ ชะลอการปรับขึ้นดอกเบี้ยนโยบาย โดยที่อัตราร้อยละ ๑.๗๕ ของธนาคารแห่งประเทศไทยในปัจจุบันเป็นอัตราที่สูงกว่าหลายประเทศในภูมิภาค ส่งผลให้เงินนอกไหลเข้ามาทำกำไรในตลาดหุ้น และตลาดพันธบัตร/ตลาดการเงินมาก ส่งผลให้ค่าเงินบาทแข็งตัวขึ้นอย่างรวดเร็ว

๒.๖ ขอให้หน่วยงานภาครัฐรับฟังและติดตามแก้ไขปัญหาให้แก่ผู้ส่งออกของไทยอย่างใกล้ชิด

พณ. จึงขอเสนอคณะรัฐมนตรีตามข้อ ๑

๓. มติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง

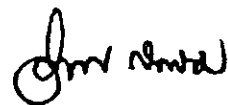
คณะรัฐมนตรีมีมติ (๑๙ ตุลาคม ๒๕๕๓) เห็นชอบให้ พณ. สืบค้นและรวบรวมรายการราคาสินค้าที่ได้รับประโยชน์จากการแข็งค่าของเงินบาทว่ามีการเปลี่ยนแปลงหรือไม่ประการใด แล้วรายงานต่อที่ประชุมคณะรัฐมนตรีในสัปดาห์หน้า ตามที่นายกรัฐมนตรีเสนอ

๔. ความเห็น

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีพิจารณาแล้วเห็นว่า เรื่องนี้กระทรวงพาณิชย์แจ้งว่า สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยได้เชิญกระทรวงพาณิชย์และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมประชุมหารือกับผู้ประกอบการภาคอุตสาหกรรมสาขาต่าง ๆ เพื่อสรุปผลกระทบจากปัญหาการแข็งค่าของเงินบาทและจัดทำมาตรการเพื่อช่วยเหลือผู้ส่งออกของไทยเพื่อนำเสนอคณะรัฐมนตรีมอบหมายหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป แต่โดยที่มาตรการดังกล่าวมีประเด็นเกี่ยวข้องกับหลายประการ เช่น การแทรกแซงค่าเงินไม่ให้ผันผวน การควบคุมการไหลของเงินทุนต่างประเทศ การชำระค่าระวางเรือเป็นสกุลเงินต่างประเทศ การลดค่าธรรมเนียมในการส่งออก และการชะลอการปรับขึ้นดอกเบี้ยนโยบาย เป็นต้น และนอกเหนือจากเรื่องข้างต้น กระทรวงพาณิชย์ได้เสนอผลการดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๕๓ (เรื่อง การแข็งค่าของเงินบาท) มาเพื่อคณะรัฐมนตรีทราบและอยู่ระหว่างการนำเรื่อง กราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาเห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะกรรมการรัฐมนตรีเศรษฐกิจพิจารณาก่อนนำเสนอคณะรัฐมนตรี ดังนั้น จึงเห็นควรนำเรื่องนี้เสนอคณะกรรมการรัฐมนตรีเศรษฐกิจเพื่อพิจารณาควบคู่ไปกับเรื่องดังกล่าวข้างต้นของกระทรวงพาณิชย์ก่อนนำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป

ทั้งนี้ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้ขอให้กระทรวงการคลัง กระทรวงคมนาคม และกระทรวงอุตสาหกรรมเสนอความเห็นเพื่อประกอบการพิจารณาด้วยแล้ว

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หากเห็นชอบขอได้โปรดอนุมัติตามข้อ ๔ หรือจะเห็นสมควรประการใด ขอได้โปรดสั่งการ

(นายอำพน กิตติอำพน)

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี